

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

**Betreft: Brexit: nota aan overlegcomité ingevolge negatieve stemming
Brits Lagerhuis over Brexit-akkoord.**

1. CONTEXT

Op 15 januari 2019 stemde het Britse Lagerhuis tegen het Brexit-akkoord van 14 november 2018. Daags nadien kreeg de Britse regering het vertrouwen. In het Lagerhuis stemde een meerderheid tegen het Terugtrekkingsverdrag en de bijhorende Politieke Verklaring over de toekomstige relaties EU-VK post-brexite. Beide teksten werden goedgekeurd door de Britse regering (14 november) en de Europese Raad (25 november). Na afloop van de formele onderhandelingen had de Britse Eerste Minister nog om bijkomende verduidelijkingen/garanties gevraagd om te verzekeren dat het terugvalmechanisme voorzien in het Terugtrekkingsverdrag slechts tijdelijk was. Verder dan schriftelijke verklaringen wensten de leiders van de EU27 niet te gaan waarmee ze duidelijk maakten dat de deal niet heronderhandelbaar was.

Gevolgen van deze negatieve stemming?

Door het afwijzen van de deal van 14 november stijgt de kans op een no-deal scenario sterk. In dat scenario komt er geen overgangsregeling, geen backstop en vallen de relaties vanaf 29 maart terug op bestaande internationale afspraken en/of bestaande bilaterale akkoorden. Het VK is dan een derde land. Op handelsvlak vallen de relaties terug op verbintenissen in het kader van de WTO. Tarieven en het hele scala aan douanecontroles worden van kracht waardoor de goederenhandel tussen Vlaanderen en het VK ernstig ontregeld wordt. Britse goederen voldoen in dat geval eensklaps niet meer automatisch aan de EU-normen op vlak van bijvoorbeeld veiligheid, productie, en milieu. Deze vereisten moeten dan allemaal gecontroleerd worden. Transporteurs kunnen bovendien geen gebruik meer maken van communautaire transportvergunningen en ook het dienstenverkeer valt terug op de WTO-verbintenissen. Daarnaast vervalt het vrij verkeer van personen van de ene dag op de andere. Vissers hebben in dit geval ook geen toegang meer tot de Britse wateren wat de doodsteek zou betekenen voor de Vlaamse visserij die voor om en bij de helft van haar vangst afhankelijk is van die toegang. Verder wordt in geval van een no-deal ook het maritiem verkeer en de luchtvaart ontregeld door het wegvallen van de EU-regels en afspraken ter zake. Ook energiestromen tussen het VK en het vasteland kunnen ontregeld worden. Studenten en onderzoekers kunnen in dat scenario niet langer genieten van de momenteel voordelige toegang tot de Britse academische sector. Ook op budgettair vlak heeft een no-deal gevolgen omdat dit een gat in de EU-begroting zou slaan met mogelijk gevolgen voor de bestaande fondsen. Dit alles is heel nefast voor Vlaanderen, gezien de nauwe bilaterale relaties. Een no-deal brexit zou voor Vlaanderen

volgens analyses van de KUL¹ leiden tot een BNP-verlies van 2.51% en een jobverlies van maar liefst 28.000. Voor België als geheel gaat het om 2.35% (42.000 jobs). De resultaten van deze analyse liggen in lijn met een eerdere impactanalyse van de Studiedienst van de Vlaamse Regering waarbij het BNP-verlies geschat werd op 2.6%.

Toch is dat niet het enige mogelijke scenario. Binnen drie dagen na de stemming moet de Britse Eerste Minister een alternatief voorleggen aan het parlement. Belangrijk om weten is dat het Britse parlement de regering daarbij (niet-bindende) sturing kan geven over de te volgen strategie. Nadien trekt de Britse Eerste Minister wellicht naar Brussel met een voorstel. Het is nu aan het Verenigd Koninkrijk om het initiatief te nemen. Ook een eenzijdige intrekking van de notificatie onder Artikel 50 behoort tot de mogelijkheden (dat betekent dus dat er geen brexit zou komen). Tot slot is ook een verlenging van de onderhandelingen onder Artikel 50 mogelijk. Dit vereist instemming van alle 28 huidige EU-lidstaten.

2. NOTA AAN OVERLEGCOMITE

Op 12 oktober 2018 gaf de federale ministerraad de opdracht aan iedere overheidsdienst binnen België om een inventaris op te stellen van alle maatregelen die genomen werden of nog moeten genomen worden om zich voor te bereiden op de gevolgen van brexit. Diezelfde opdracht werd gegeven aan de Vlaamse overheidsdiensten middels een regeringsbeslissing van 16 november 2018. De Vlaamse Regering werd een eerste keer geïnformeerd over de resultaten middels een Mededeling "Toelichting Vlaamse Brexit preparedness-oefening" (VR 2018 1412 MED.0474/1BIS) op 14 december 2018. Op 18 december lanceerde de Europese Commissie een pakket eenzijdige en in de tijd beperkte noodmaatregelen in domeinen als luchtvaart, wegtransport, personenverkeer en de handel in emissierechten om de ergste schokken van een no-deal brexit te helpen absorberen. De Vlaamse inventaris werd gedeeld met de federale brexit-cel binnen de FOD BuZa. Het overlegcomité van 18 december 2018 belastte de Minister van Buitenlandse Zaken om verslag uit te brengen over het vervolg van de wetgevende acties op federaal niveau op de volgende vergadering. Deze vergadering vindt plaats op 21 januari 2019.

Daarnaast keurde de Vlaamse Regering op 16 november een Actieplan goed dat als doel heeft de weerbaarheid van het Vlaams economisch weefsel tegen de gevolgen van brexit te verhogen. Voor uitvoering beoogt de regering 2 miljoen euro. Naast een proactieve diplomatieke belangenbehartiging en een investeringsstrategie voorziet het plan in een versterking van het ondersteuningsinstrumentarium van Flanders Investment & Trade (FIT) en in de oprichting van een gecentraliseerde Helpdesk voor bedrijven. Bij die Helpdesk kunnen bedrijven terecht voor adviesverlening op maat. De Helpdesk is een aanvulling op de Brexit Impact Scan die binnen de schoot van de preparedness-taskforce van de FOD Economie tot stand kwam. Daarnaast worden roadshows opgezet om bedrijven verder te informeren en te sensibiliseren in samenwerking met bevoegde federale diensten. Op 7 januari 2019 vond in Zeebrugge een kick-off plaats waar ik samen sprak met Vice-Premier Alexander De Croo. Er volgen een tiental sectorspecifieke en algemene roadshows in samenwerking met interprofessionele organisaties. Binnen de Vlaamse overheid werd ook een infopagina online geplaatst die burgers moet leiden naar de juiste informatie over de gevolgen van brexit. Op deze pagina vinden burgers basisinformatie en kan doorgeklikt worden naar gedetailleerde bestaande infopagina's van verschillende Vlaamse en federale overheidsdiensten. Burgers kunnen ook terecht bij 1700, het gratis informatienummer van de Vlaamse overheid.

---

¹ Vandenbussche H., Connell W. & Simons W. (2017), "De impact van Brexit op de Vlaamse economie", VIVES BELEIDSPAPER, KUL, Faculteit Economie en Bedrijfswetenschappen; Vandenbussche H., Connell W. & Simons W (2017), "Global Value Chains, Trade Shocks And Jobs: An Application to Brexit", KUL, Faculteit Economie en Bedrijfswetenschappen.

Naar aanleiding van de negatieve stemming in het Britse Lagerhuis en de daardoor toegenomen kans op een no-deal brexit stel ik voor bijgevoegde nota te agenderen op het Overlegcomité van 21 januari 2019. In deze nota wordt het volgende voorgesteld:

- Zonder verschuivingen in de Britse positie richting een nauwere relatie met de EU blijft de houding van de EU ongewijzigd. Indien de rode lijnen van de Britse regering in die richting verschuiven staat de Vlaamse Regering ervoor open dat een ambitieuzer akkoord onderhandeld wordt waarbij het principe geldt dat er pas overeenstemming is als er over alles overeenstemming is.
- Een oproep om positief gehoor te geven aan een (eventuele) vraag van de Britse regering om de procedure onder Artikel 50 te verlengen. In de (Europese) Raad moet België bijgevolg actief de positie bewerkstelligen dergelijke vraag positief te beantwoorden vanuit de EU om chaos te vermijden.
- In lijn met het Brexit Actieplan van 16 november 2018 en de Vlaamse non-paper over de MFK-onderhandelingen 2021-2027 van 7 december 2018 – een oproep om vanuit België op niveau van de Europese Unie actief te pleiten voor aanpassingsmechanismen om de negatieve socio-economische gevolgen van brexit op de asymmetrisch zwaar getroffen landen - voornamelijk de Noordzeelanden – te beperken.
- De Commissie op te roepen de werkzaamheden in het kader van een no-deal voorbereidingen verder te zetten en een coördinerende rol op te nemen binnen de EU om
  1. de coherentie te bewaken tussen de verschillende maatregelen op lidstaat-niveau en
  2. erop toe te zien dat de maatregelen genomen door de lidstaten het gelijk speelveld tussen de EU27 niet in gevaar brengen, ook op vlak van materies waarvoor de lidstaten bevoegd zijn.
- In het geval het huidige steuninstrumentarium niet voldoende zou blijken, een oproep om de bestaande regels inzake staatssteun tijdelijk en gericht te versoepelen om bedrijven die transformaties moeten ondergaan ten gevolge van brexit, te ondersteunen.
- Een oproep aan de verschillende regeringen binnen België om
  1. hun diensten de opdracht te geven interfederaal af te stemmen voor wat betreft gemengde bevoegdheden met oog op coherentiebewaking, in het bijzonder op vlak van rechten van burgers
  2. om de werkzaamheden ter voorbereiding op de negatieve gevolgen van een no-deal te versterken.

3. ADVIES INSPECTIE VAN FINANCIEN

De Inspectie van Financiën gaf positief advies op 11 januari 2019. Het advies werd als bijlage toegevoegd.

4. WEERSLAG OP DE LOKALE BESTUREN

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de lokale besturen.

5. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN

Het voorstel van beslissing heeft geen budgettaire weerslag op het personeelsbestand en de personeelsbudgetten van de Vlaamse Gemeenschap.

6. KWALITEIT VAN DE REGELGEVING

Een reguleringsimpactanalyse is niet vereist.

7. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1. haar goedkeuring te hechten aan bovengenoemde nota aan het Overlegcomité;
2. de minister-president van de Vlaamse Regering te gelasten voornoemde nota in te dienen op de eerstvolgende vergadering van het Overlegcomité.

Minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed,

Geert BOURGEOIS